

Nové uspořádání trhu

Stát energetiku neřídí, ale vytváří podmínky pro její fungování. Důležité je proto nastavení vhodné formy kapacitních mechanismů potřebných pro zajištění výrobní přiměřenosti v Česku nebo praktická opatření na podporu nízkouhlíkové energetiky.

Je jasné, že další chystaná decentralizace tuzemské energetiky a realizované kroky v souvislosti s Lex OZE II rozšíří současnou agendu Energetického regulačního úřadu (ERÚ) novými vyhláškami a cenovými rozhodnutími, jak informoval Stanislav Trávníček, předseda Rady ERÚ. Podle něj se dá v příštích letech očekávat podstatný nárůst regulovaných cen za elektřinu. Důvody jsou inflace, klesající spotřeba nebo rostoucí náklady na připojování nových zdrojů do soustavy. Dotovaný letošní rok pak navíc vytvořil nízkou srovnávací základnu.

„Pokud jde o připojení nových zdrojů, pohybuje se v řádu desítek miliard korun za jednotky let. Další nemalé finanční prostředky se budou muset investovat do provozu sítí, a to s rozvojem agregace flexibility a akumulace,“ nastínil Trávníček.

Prázdná po uhlí

Jan Dienstl, člen dozorčích rad společností skupiny Sev.en Česká energie, vyjádřil značný podiv nad tím, že se aktivně nehledá zdrojová náhrada za dosluhující uhelné elektrárny. „Někdy od roku 2026 začneme na uhlí prodělávat a investice do uhelných elektráren už se nevyplatí. Nastalou situaci je potřeba opravdu urgentně řešit. Prostě si sednout třeba s premiérem a dát hlavy dohromady. Investoři přece musejí mít jasno, na co se v oblasti energetiky dále zaměřit. Mám-li být upřímný, nějakou adekvátní alternativu po uzavření uhelných elektráren v současné době nevidím,“ prohlásil Dienstl.

Zajímavé se v tomto světle jeví informace, že v roce 2022 bylo nejvíce elektřiny v EU vyrobeno z jádra (24 procent), následovaly zemní plyn (18 procent), uhlí (17 procent) a vítr (16 procent). Podle Michala Macenauera, ředitele strategie ve společnosti EGÚ Brno, nalezne v oblasti elektroenergetiky do budoucna značné uplatnění právě plyn, v delším horizontu ne nutně jen zemní.

„Tempo dekarbonizace bude rozhodující pro výši poptávky po elektřině, která do roku 2040 stoupne o 30 až 40 procent. Stejně tak vzroste poptávka po tržní flexibilitě, do roku 2050 odhadem o čtyři až šest gigawattů. To vše si vyžádá výraznou potřebu kapacitních mechanismů na podporu výstavby nových zdrojů,“ nastínil Macenauer a dodal, že zároveň dojde i ke značným změnám v proporcích tržních

„Rychlost dekarbonizace, jak ji plánuje Evropa, není realizovatelná,“ domnívá se Michal Macenauer, ředitel strategie v EGÚ Brno.

cen elektřiny. Jaromír Vorel, jednatel společnosti Ško-Energo, doplnil, že s nárůstem poptávky po elektřině budou velcí spotřebitelé požadovat navýšení svých rezervovaných příkonů. Následná diskuze otevřela otázku, jak je toto konstatování v souladu s ESG politikami některých koncernů a jejich snahou odříznout se od fosilních zdrojů. Proč by tedy politici měli prosazovat výstavbu plynových a prodloužení uhelných elektráren, když o to řada firem vlastně ani nejeví zájem?

Tempo dekarbonizace rozhodne

Jak Macenauer předpokládá, bez zemního plynu se neobejdeme ještě ani v roce 2050. S tím souvisí potřeba budování nových plynových zdrojů na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla, stejně jako paroplynových elektráren. „Rychlost dekarbonizace, jak ji Evropa plánuje, není realizovatelná. Je nutné v tomto ohledu polevit,“ doplnil Macenauer.

Za značně problematické ovšem považují povolovací procesy týkající se výstavby plynových elektráren zástupci skupiny UCED. Podle Michala Slabého, ředitele strategie ve společnosti Net4Gas, bude v Česku určitě potřeba vodíků. Odhaduje, že v roce 2030 by měly být první plynovody připraveny v tranzitním režimu na přepravu vodíku, dodávaného patrně z Německa.

(Zleva) Tomáš Hüner, ředitel Siemens Smart Infrastructure, Jan Dienstl, člen dozorčích rad společností skupiny Sev.en Česká energie, a Pavel Drobil, předseda představenstva Anacot Capital